

BÖLÜM

6

Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Tarihçesi ve Mevcut Durumunun İncelenmesi

Veli BATDI¹

Emre TAŞARSU²

1. Sosyal Bilgilerin Tanımı

Sosyal Bilgilerin tanımına yönelik alan yazınında farklı tanımlamaların yapıldığı görülmektedir. Yaşamımızda sürekli değişim halinde olan durumlar karşısında karar alma sürecini gerçekleştiren, karşılaştığı problemleri çözebilen, eleştirel düşünebilen etkin vatandaş yetiştirme hedefi ile sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin bilgi ve yöntemlerini kullanarak oluşturulan bir dertir (Öztürk, 2015, s.4). Diğer bir tanım ise şu şekildedir. Tarih, coğrafya, vatandaşlık, arkeoloji, bilim gibi farklı sosyal bilim dallarının kaynaştırılarak ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun hale getirilen dertir (Turan ve Avcı, 2018). MEB'in 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yaptığı tanım ise , *“bireyin, toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı*

¹ Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Eğitim Programları ve Öğretim, Gaziantep, Türkiye., velibatdi@gantep.edu.tr. ORCID ID: 0000-0002-7402-3251

² Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim, Gaziantep, Türkiye., emretasarsu1206@gmail.com

KAYNAKÇA

- Akdağ, H. (2009). Sosyal bilgilerin tanımı, amacı, önemi ve Türkiye'deki yeri. *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar-1* (ss. 2-24). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Akyüz, Y. (2018). *Türk eğitim tarihi-MÖ 1000-MS 2018*. (32. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Barr, R. D., Barth, J. L., & Shermis, S. S. (1978). *The nature of social studies*. California: ETC Publications.
- Barth, JL (1991). Elementary and junior high-middle school social studies curriculum, Activities and Materials. Maryland: University Press of America.
- Dewey, J. (1996). Demokrasi ve eğitim (çev. MS Otaran). *İstanbul: Başarı Yayınları*.
- Dinç, E., & Doğan, Y. (2010). İlköğretim ikinci kademe sosyal bilgiler öğretim programı ve uygulanması hakkında öğretmen görüşleri. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 17-49.
- Doğanay, A., & Sari, M. (2008). Öğretmen gözüyle yeni sosyal bilgiler programı: Adana ilinde bir araştırma. *İlköğretim Online*, 7(2), 468-484.
- Erden, M. (2013). *Sosyal bilgiler öğretimi*. (1. Baskı). İstanbul: Alkım yayınevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2004). *2004 Öğretim programı*. Ankara: MEB yayınları.
- MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). *Sosyal bilgiler 6.-7. sınıflar programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2017). *2017 Taslak Program*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (2018). *2018 Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Öztürk, C. (1996). *Atatürk devri öğretmen yetiştirme politikası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Öztürk, C., & Otluoğlu, R. (2005). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öztürk, C. (2012). *Sosyal bilgiler öğretimi: demokratik vatandaşlık eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk, C., Otluoğlu, R., & Coşkun Keskin, S. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Öztürk, C. (2015). *Sosyal bilgiler: toplumsal yaşama disiplinler arası bir bakış. Sosyal bilgiler öğretimi demokratik vatandaşlık eğitimi*. (4. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Öğreten, A. & Öztürk, C. (2017). 2005 Yılı sosyal bilgiler öğretim programındaki becerileri kazandırmada ders kitaplarının yeterliliğine ilişkin öğretmen görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(2), 234-259.
- Sönmez, V. (2005). *Hayat ve sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözen, E., & Ada, S. (2018). 2005 ve 2018 4. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının (SBDÖP) karşılaştırılması. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6(1), 53-71.
- Tarman, B., Ergür, Ş., & Eryıldız, F. (2012). Yenilenen sosyal bilgiler programına dair bir değerlendirme. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 103-135.
- Tay, B. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminin dünü bugünü ve yarını. R. Turan, & K. Ulusoy (Ed.), *Sosyal Bilgilerin Temelleri* içinde (s. 3-20). Ankara: Maya Akademi Yayıncılık.
- Turan, S., & Avcı, E. K. (2018). 2018 sosyal bilgiler öğretim programının dijital vatandaşlık bağlamında incelenmesi. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 28-38.